

mértetének (Kulturkunde) összegező ismeretét foglalta el.

Erősen kidomborodik és érvényesül az új törvényben az ifjúság osztrák katonai nevelése, a testnevelés katonai előképzést nyújt. (Turnen, einschlieslich der vormilitärischen Ausbildung), de ezt a katonai kiképzést a többi tantárgyakkal is szolgálniuk kell, amennyiben ilyen szempontból egyáltalán szám-ba vehetők.

A latin nyelven kívül, ha kellő számú tanuló jelentkezik, egy élő nyelvet is kell előadni, mint nem kötelező tantárgyat.

A latin nyelv bevezetése igen fontos, mert annak ismeretében a törekvő és tehetséges tanulók részére nagy lehetőségek nyílnak, a tanítói oklevélnek az az egyenjogúsítása pedig, hogy az az egyetem bölcsészeti karára iratkozhatnak, egyenesen szűkséggé tette a kötelező tárgyak közé való fölvételét.

Rövid tanfolyamok rendezésével a tanítók nevelői és oktatói tudását és készségét akarja gyarapítani; ilyenek: az abnormis gyermekek nevelése és oktatása, a gyermekotthonok és óvodák szervezése, az ifjúság gondozás és pályaválasztási tanácsadás alapelvei és még néhány.

Erősen gyakorlati irányba vág a törvény azzal az intézkedésével, hogy a Landesschulbehörde (tartományi tanügyi hatóság) előterjesztésére kötelező tárgyként lehet tanítani a mező- és erdőgazdaságot.

Meglepő, hogy a tanítói akadémia első évfolyamára az új törvény szerint föl lehet venni az elemi iskola VIII. osztályáról (VIII. Schulstufe), bár a fölvételt általában szelekciós fölvételi vizsga (Ausleseprüfung) előzi meg, amely a tudást, tehetséget és a zenei hallást egyaránt mérlegeli. Bármint vélekedjék valaki, állíthatom, hogy sem nálunk, sem Ausztriában az elemi iskola VIII. osztályát végzett tanuló ké-

szültsége általában nem mérkőzhetik a polgári iskola vagy gimnázium IV. osztályát végzett tanuló készségével. Ezt a hiánykülönbséget az osztrák tanítói akadémia kerülő tanulóinak éreznie kell tanulmányai folyamán.

Különbben ez a hatév-folyamú tanítóképző alkalmas arra, hogy szélesebb látókört adhasson, mint a mi ötévfolyamú képzőnk, amely szintén hatév-folyamúnak készült.

A törvény hangoztatja és parancsólólag előírja, hogy az érettségi és tanítói képesítő vizsgának tudományos és iskolagyakorlati szempontból szigorúnak kell lennie. A tanulók száma évfolyamonként 40 lehet.

A törvény minden föltétellel és korlátozás nélkül elismeri a törvényesen bevett egyházak és vallások tanítóképzőinek nyilvánossági jogát.

Polány István

A német tanári pálya ma. Rust, német birodalmi nevelésügyi miniszter, 1935 október havában elrendelte, hogy 1936 októberétől kezdődően minden középiskolai tanári pályára készülő tartozik egy teljes évet tanítóképző főiskolán hallgatni. Így azután a 10 poroszt ilyen főiskolán a jelzett időben 400 jelöltet vettek fel ezzel a céllal. Ez a tény döntő jelentőségű a német tanárképzés történetében és jövőjére nézve. Gyökerestől megváltoztatta az eddigi rendszert. Az új rendelkezés és szabályozás ugyanis azt jelenti, hogy ettől kezdve csak az léphet a tanári pályára, jobban mondva, csak az készülhet a tanári pályára, akit a népközség, tehát az állam felelős tényezői erre felengednek, illetve felvesznek. Ennek következtében egyrészt az alkalmatlannak vélt jelentkezőket idejében visszatartják és másfelé irányítják, másrészt a tanári pályára lépők túltermelését kiküszöbölik. Ennek a rendszernek bevezetésénél harmadszor az a célkitűzés lebegett a vezetők előtt, hogy a tanári pályán nem

tudósokat akarnak foglalkoztatni, hanem ifjúságnevelőket. Ezért tartották szükségesnek, hogy a tanárjelöltek egy közös évfolyamot tanuljanak együtt a leendő tanítókkal. Mielőtt a tudományos, a művészeti, a rajz és énektanár tulajdonképeni szakmai kiképzésbe kezd, elsősorban tájékozódnia kell a tanítói hivatás felől. Látnia, tapasztalnia, átélnie kell a tanítói pályát és tisztáznia kell magában és mások előtt, hogy alkalmas-e erre a pályára, vagy nem, mert ha nem, akkor arról le kell tennie. Eddig ugyanis az volt a szokás, hogy a középiskolai tanuló megszeretett egy, vagy két tantárgyat és annak alapján határozta el az illető szakmákra való tanári kiképeztetését. Csak a gyakorló évben és a pedagógiai vizsgán tűnt ki sokszor azután, hogy az illető esetleg nem alkalmas a tanári pályára. Előfordult nem egyszer, hogy csak az iskolába kerülve látták be, hogy nevelésre és tanításra nem születtek, mert nem pedagógusok, hanem tudósok. Lehet valaki jó nyelvész, történész, matematikus, a nélkül, hogy egyúttal jó nevelő és tanár volna. A tudományos tehetség megköveteléséről az új rendszer sem mond le, de megkívánja a nevelői tehetséget is, mert az a felfogása, hogy az iskola csak egy része a népnevelés egész rendjének és a tanári hivatásnak is annak szolgálatában kell állnia, ha károsodását el akarják kerülni. Ennek az elrendelt közös évnél tanulmányi anyaga ezért a nemzetnevelés politikai-pedagógiai részét a tanárjelölt belső élményévé akarja tenni. Kötelező tárgyak: neveléstudomány, ifjúságtan és jellemtan, örökléstan és fajelmélet. Mindez világnézeti és nemzetpolitikai alapon. A tanárjelölt mindezt gyakorlatilag is átéli az iskolateremben, a bajtársi egyesületben, a politikai szervezetben, a munkatáborban, a településekre utazás közben. Be kell állania jövődi hivatási életébe. Iskolai tanítást kell látogatnia,

tanítási gyakorlatokat végeznie, módszertani előadásokat hallgatnia és mintatanításokat végeznie. E közben megálapíthatja, hogy rendelkezik-e kiválasztott hivatásához szükséges szellemi és lelki képességekkel és tehetségekkel. De a döntés még így sincs az egyes jelölt kezébe letéve, hogy tanári kiképzésben részesülhet-e a két félévi tanítóképző főiskolai felméleti és gyakorlati tanulmány után. A népközség vezetősege dönt ismét a felől, hogy ezen pedagógiai alapvetés és több hetes gyakorlati működés után szakmai egyetemi kiképzésre bocsátják-e? A tanítóképző főiskola tanári karának javaslatától is függővé van téve ez a továbbképzésre való felvétel.

A tanítóképző főiskolára tanárjelölti minőségben való felvétel eldöntésénél figyelembe veszik, hogy a jelentkező a nemzetpolitikai középiskolai szervezetekben vált be, hogy kötelező munkaszolgálati évét miképpen abszolválta, hogy a felvételhez szükséges sportvizsgát sikerrel állotta-e meg, mert a leendő tanártól megkívánják, hogy szellemileg, politikailag, egészségre, érzületileg hivatási munkára alkalmas legyen. (Bár a kisebb testi fogyatékoság nem kizáró ok, ha egyébként jellemileg megfelelő!) A folyamodónak végül három tantárgyat kell megjelölnie, amelyekben az egyetemen magát kiképeztetni szeretné és ezek közül az egyik tárgyat főtárgynak kell minősítenie. A tárgycsoportosítás azonban kötelezőleg szabályozva van a következőképpen: 1. Német, történet, földrajz, biológia; 2. angol francia, latin, görög, német, történet; 3. tiszta matematika, alkalmazott matematika, fizika, vegytan, biológia, földrajz. Minden csoportban az egyik tárgy helyett testnevelés is választható.

Az egyetemi tudományos tanárképzés ideje 8 félévre van tervezve, de sem ez, sem a gyakorlati kiképzés (1–2 év)

még nincs véglegesen eldöntve.

Most még csak néhány szóval vázolni akarjuk a jelenleg tanári pályára lépők jövő kilátásait. A porosz középiskolai tanárság túlörregedett. 1940-től kezdve évenként körülbelül 400 tanárt, 1945-től kezdve évente körülbelül 600—700 tanárt kell majd nyugdíjazni betöltött szolgálati idő után. Ma tehát szinte aggodalommal nézhetnek az elé az idő elé, vajon lesz-e elegendő utánpótlási erő majd akkor. Az új rendszer szerint a tanárképzés a munkatábori és katonai szolgálattal együtt 8—9 évig fog tartani. Aki tehát ez évben fog tanári pályára lépni, körülbelül 1945—1946-ban lesz kész tanulmányaival. Mivel pedig akkor körülbelül 600—700 üresedés lesz, sőt annál több, ha a halálzási és más okokat is figyelembe vesszük, nem lesz majd elegendő folyamodó, mert Poroszországban például 1937-ben csak 400 középiskolai utolsó évfolyambeli tanuló jelentette be a pályaválasztási kérdőközlésnél, hogy a tanári pályára szeretne lépni. De ha az utolsóelőtti középiskolai osztályból is jelentkezik még 400, azok elhelyezése sem ütköznék nagyobb nehézségekbe. Igaz, hogy ma körülbelül 6000 állásnélküli, óraadó, helyettes, stb. tanár vár kinevezésre, de ezek 10 év alatt bizonyára vagy elhelyezkednek a tanári pályán, vagy más pályára lépnek. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a német középiskolák száma időközben meg fog csappanni, vagy pedig az egész középiskolai szervezet gyökerében és egész lényében meg fog változni! (Kölnische Volkszeitung.)

Dr. Bittenbinder Miklós.

New Yorkban egymillió százezer (1.100.000) tanulót oktatnak. Ehhez 700 iskolára és több, mint 38.000 tanerőre van szükség. Az iskolák közül 648 elemi, 43 középiskola és 6 ipariskola. A gyermekek rendszerint öt és fél éves korukban óvodába járnak; hat éves korukban lépnek az első osztályba. Nyolc évig

járnak elemibe, négyig középiskolába és négy évig „College“-ba. A város ingyen ad könyveket és íróeszközöket. Mindegyik iskolának pénzsegélye van a gyermekek számának megfelelően. Az összeget az iskola vezetője szükség szerint használhatja fel. A bevásárlásokat azonban csakis a város által előírt jegyzék szerint végezhetik. Néhány évvel ezelőtt új iskolákat alapítottak, amelyekben csak 6 évig tart a tanítás, aminek elvégzése után a gyermekek a Junior High School-ba (alközépiskola féle) léphetnek. Itt 3 évig vannak, majd a középiskola 2. osztályába lépnek. Rendszerük tehát 8-4-4ről 6-3-3-4-re változott. A legjobb tanulók az említett iskolafaj 3. évét 2 év alatt végezhetik el.

Ezen új iskolatípusnak céljai a következők: először is egyesíteni a hasonló, illetve egykorúakat a legnehezebb években; másodsor megállapítani, hogy a középiskolának melyik ágát látogassák a tanulók. A mai napig ez a másodlagos cél nem valósult jól meg, mert hiányzanak a különböző gépek és eszközök s a beszerzésükhöz szükséges pénzösszeg.

Egy-egy középiskola felépítésének végleges költsége 3.550.000 dollár, az alközépiskoláé pedig mindössze egy millió dollár. Ezen iskolatípusban a tanerők is kevésbé vannak dotálva.

Vannak a középiskolák között olyanok, amelyeknek célja azoknak oktatása, akik a Collegekbe akarnak menni.

Vannak kereskedelmi és ipariskolák is. Az átmenet az egyik iskolából a másikba nagyon meg van könnyítve.

Egy héten csak 5 napig oktatnak. Az elemi iskolában 9-órától 3-ig tart az oktatás. Közben egy óra áll rendelkezésre 12 és 1 óra közt a löncs (lunch) számára. Az alközépiskolákban is csak öt órát oktatnak. Mivel minden iskolaépületben majdnem kétszerannyi tanuló van, mint ülőhely, szükséges, hogy a tanítási órák minden esetben különbözők legyenek.